

Kromme Rijn
College

.....	2
1. Inleiding.....	4
2. Verbeterde meldcode met afwegingskader.....	4
3. Meldplicht en meldrecht.....	4
4. AVG en de meldcode.....	5
5. Aandachtsfunctionaris (AF).....	5
6. De meldcode.....	6
6.1 Acute onveiligheid	6
6.2 Structurele onveiligheid	7
6.3 Disclosure	7
7. Vijf stappen van de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld.....	7
8. Overzicht wettelijk verplichte stappen	8
8.1 Stap 1: In kaart brengen van signalen.....	9
8.2 Stap 2: Collegiale consultatie	9
8.3 Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind	10
8.4 Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling	10
8.5 Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis	11
9. Wettelijke verplichtingen.....	12
9.1 Verantwoordelijkheid	12
9.2 Vertrouwelijke informatie.....	12
9.3 Documenteren.....	13
10. Kindcheck	13
11. Deskundigheid eerdergerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis	14
12. Participatie van kinderen.....	14
13. Bijlage 1.....	17
14. Bijlage 2.....	18

1. Inleiding

Kindermishandeling komt veel voor in Nederland. Vormen van kindermishandeling zijn lichamelijk geweld, emotioneel geweld, seksueel geweld, verwaarlozing, financieel misbruik en getuige zijn van huiselijk geweld. De school is wettelijk verplicht zorg te dragen voor het signaleren van zorgsignalen bij leerlingen en daar naar te handelen indien nodig. In 2016 is er door het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een basismodel 'meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling' uitgebracht. Hierin worden de stappen aangereikt die elke organisatie geacht wordt uit te voeren. Dit basismodel vormt de basis voor ons handelen. Doel van de wet is leerlingen die te maken hebben met een vorm van geweld of mishandeling in de thuissituatie, passende hulp te bieden, zodat een einde komt aan de bedreigende situatie.

2. Verbeterde meldcode met afwegingskader

Vanaf januari 2019 moeten organisaties met de verbeterde Meldcode en het afwegingskader werken. De verbeterde Meldcode is tot stand gekomen om situaties van onveiligheid beter en eerder in beeld te krijgen. In de Meldcode is in stap 4 en 5 een afwegingskader opgenomen. Het afwegingskader bestaat uit vijf vragen. In de verbeterde Meldcode is ook de participatie van kinderen opgenomen. Het gaat hierbij om negen actiepunten, en in stap 3 is het gesprek met het kind toegevoegd.

3. Meldplicht en meldrecht

De meldcode is nadrukkelijk geen meldplicht. Organisaties zijn verplicht een meldcode te hebben, professionals zijn verplicht te handelen volgens de stappen van de meldcode, maar het doorlopen van de meldcode hoeft niet te leiden tot een melding. In de Wet meldcode is wel opgenomen dat professionals het récht hebben te melden bij Veilig Thuis. Ook als gezinsleden daar geen toestemming voor geven. Het meldrecht houdt in dat professionals persoonsgegevens van volwassenen en kinderen mogen doorgeven aan Veilig Thuis, zodat Veilig Thuis een onderzoek naar de gezinssituatie kan starten. Bovendien mogen professionals informatie geven als Veilig Thuis daar vanwege haar onderzoek om vraagt.

Om in te schatten of er in een situatie sprake is van acute of structurele onveiligheid is het van belang een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de aard en ernst van de problematiek. Huiselijk geweld en kindermishandeling betreft – helaas – problematiek die vaak jaren duurt. Het risico op herhaald slachtofferschap is groot. Daarom is het

van belang dat Veilig Thuis signalen van verschillende melders kan combineren, ook over een langere periode van tijd. Het is daarom van belang dat ernstige signalen en vermoedens van ernstig huiselijk geweld en kindermishandeling altijd worden gemeld, zodat ze 'op de radar komen' bij Veilig Thuis. Veilig Thuis heeft de wettelijke taak na een melding te onderzoeken of er sprake is van huiselijk geweld of kindermishandeling en om, indien nodig, passende hulpverlening in te schakelen.

4. AVG en de meldcode

Op 25 mei 2018 is de nieuwe privacywetgeving (AVG) van kracht geworden. De AVG is een algemeen kader dat niet inspeelt op specifieke situaties, zoals een vermoeden van kindermishandeling. Daarom geldt als algemene regel dat een specifieke wet voor een bepaalde sector prevaleert boven de algemene norm van de AVG. Dat geldt dus bijvoorbeeld voor de Wetten PO, VO, Leerplichtwet etc. De wet Meldcode gaat dus ook voor de AVG. Het recht om dossier aan te maken en te melden bij Veilig Thuis is dus onverminderd van toepassing.

5. Aandachtsfunctionaris (AF)

De Aanpak Kindermishandeling/huiselijk geweld is in heel Nederland ingevoerd. Het doel is het realiseren van een sluitende aanpak van kindermishandeling/huiselijk geweld. Binnen deze aanpak is een van de (verplichte) stappen van de Wet Meldcode, stap 2, een deskundige collega of aandachtsfunctionaris te consulteren. Dat impliceert dat die specifieke deskundigheid ook in huis (binnen de organisatie) aanwezig moet zijn. Organisaties waar de meldcode op van toepassing is wordt geadviseerd om een aandachtsfunctionaris aan te stellen. De aandachtsfunctionaris bewaakt de interne procedure en zorgt ervoor dat deze kwalitatief goed verloopt. Een medewerker kan de signalen bij de aandachtsfunctionaris neerleggen, die vervolgens – als dat nodig is – de stappen twee tot en met vijf doorloopt. De aandachtsfunctionaris speelt een belangrijke rol bij de implementatie van de meldcode en ondersteunt medewerkers bij de uitvoering van de stappen van de meldcode. Ook speelt de aandachtsfunctionaris een belangrijke verbindende bijdrage met Veilig Thuis. De aandachtsfunctionaris is geschoold in zijn/haar en taak wordt geregeld bijgeschoold.

Binnen het Kromme Rijn College is er voor gekozen om meerdere aandachtsfunctionarissen aan te stellen. Allereerst om de hoeveelheid aan risicofactoren en signalen met betrekking tot huiselijk geweld en kindermishandeling

waarbij het belangrijk is om goed te handelen. Daarnaast bestaat het Kromme Rijn College uit drie locaties en is er op elke locatie minimaal één aandachtsfunctionaris aanwezig. Alle orthopedagogen zijn geschoold door de LVAK. De expertise rondom het gebied van huiselijk geweld en kindermishandeling is helpend om de stappen van de meldcode op een juiste manier te doorlopen, de meldcode belangrijk te maken en houden in de organisatie en te ondersteunen in het signaleren en interveniëren.

6. De meldcode

De Meldcode is gebaseerd op drie pijlers: *Meldnormen*, *Situaties van Onveiligheid* en de *Afwegingsvragen*.

Meldnormen: in welke situaties moeten beroepskrachten melden?

Beroepskrachten **moeten** een melding doen bij Veilig Thuis in de volgende situaties:

1. In **alle** gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid en disclosure.
2. In alle **andere** gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, gelet op zijn competenties, zijn verantwoordelijkheden en zijn professionele grenzen, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
3. Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

Situaties van onveiligheid

In het afwegingskader zijn er situaties vastgelegd waarin de beroepskracht altijd moet melden bij Veilig Thuis. Dit zijn situaties waarbij er sprake is van:

- Acute onveiligheid
- Structurele onveiligheid
- Disclosure (d.w.z. kind/volwassene geeft zelf aan slachtoffer te zijn van mishandeling /verwaarlozing)

6.1 Acute onveiligheid

Er is sprake van direct fysiek gevaar, de veiligheid van de leerling is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij directe bescherming nodig heeft. Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van

zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook om het onnodig toedienen of juist nalaten van toedienen van medicijnen.

6.2 Structurele onveiligheid

Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of geweld. Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (daderschap en slachtofferschap) in de toekomst.

6.3 Disclosure

Er is sprake van vrijwillige hulpvraag van slachtoffers of directe signalen vanuit de slachtoffers zelf. Deze slachtoffers dienen ook bij Veilig Thuis gemeld te worden. Dit noemen we disclosure oftewel: onthulling. Wanneer een kind of volwassene uit zichzelf praat over mogelijk huiselijk geweld en/of kindermishandeling betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. De drie meldnormen zijn te vertalen in vijf afwegingsvragen die u in stap 4 stelt.

Voorbeelden van acute, structurele onveiligheid en disclosure voor deze beroepspraktijk zijn te vinden in de bijlage(n).

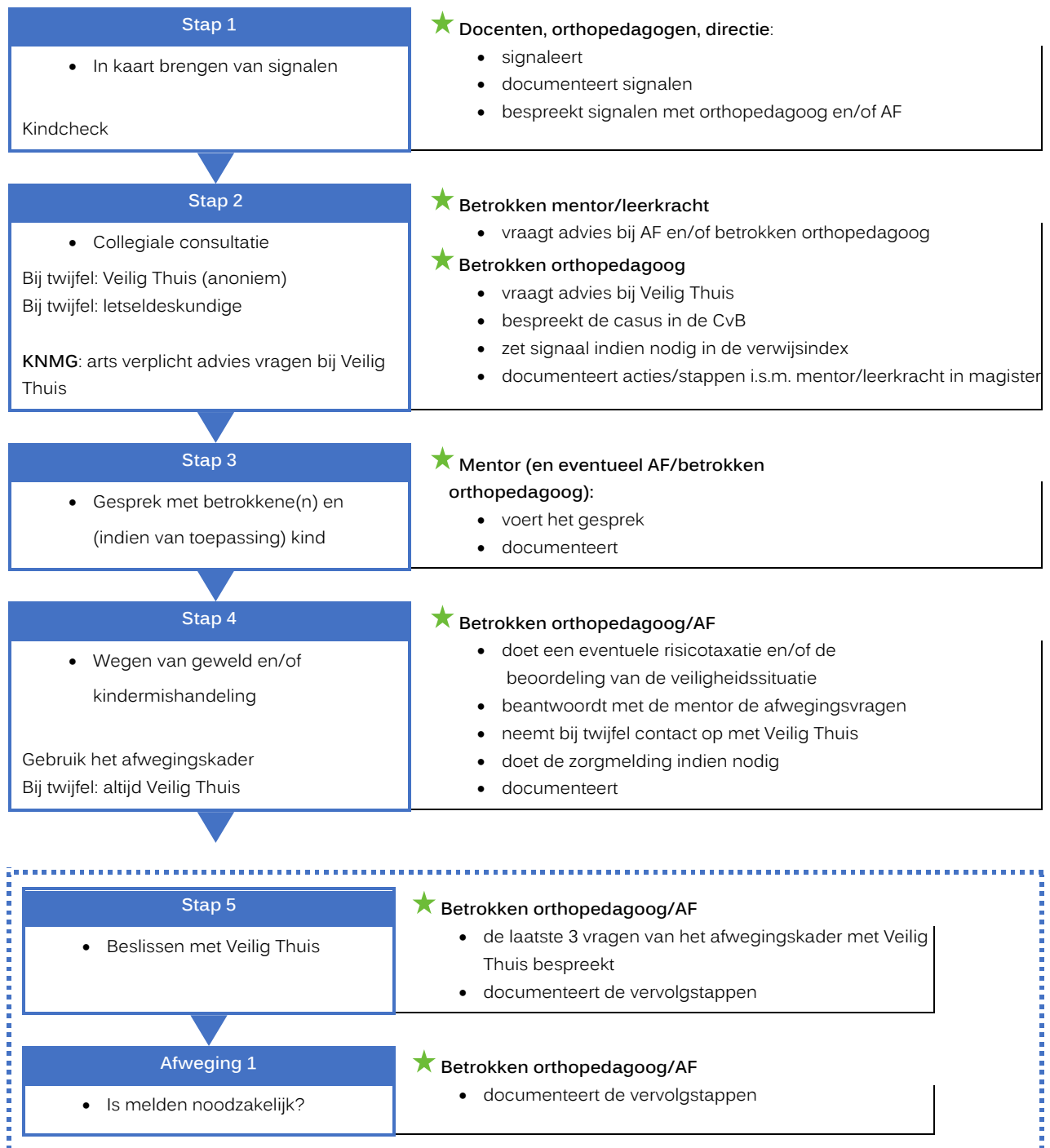
7. Vijf stappen van de meldcode kindermishandeling en huiselijk geweld

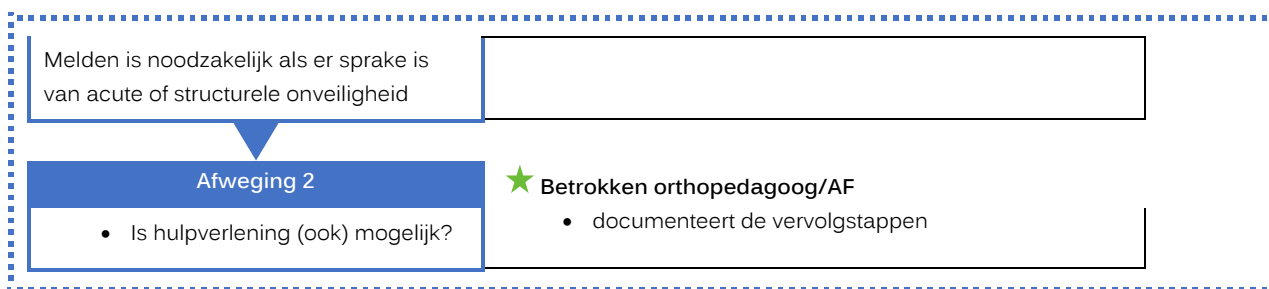
- De stappen hoeven niet in onderstaande volgorde doorlopen te worden, als alle stappen maar gezet zijn voordat er melding wordt gedaan.
- Het melden van mogelijke kindermishandeling en/of huiselijk geweld is een professionele norm en als zodanig noodzakelijk in ALLE gevallen van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid.
- In alle ANDERE gevallen waarin de beroepskracht meent dat hij, in onvoldoende mate effectieve hulp kan bieden of kan organiseren bij (risico's op) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
- Wanneer een beroepskracht die hulp biedt of organiseert om betrokkenen te beschermen tegen het risico op huiselijk geweld en/of kindermishandeling constateert dat de onveiligheid niet stopt of zich herhaalt.

De aandachtsfunctionaris coördineert de processen. In afstemming met de Commissie voor Begeleiding kan het zijn dat de uitvoering van bepaalde stappen worden uitgevoerd door orthopedagoog.

8. Overzicht wettelijk verplichte stappen

De stappen worden getoetst aan de directe aandachtsfunctionaris (AF) en Commissie voor Begeleiding (CvB).

8.1 Stap 1: In kaart brengen van signalen

- Belemmerende en stimulerende factoren van de leerlingen worden periodiek ingevuld in het ontwikkelingsperspectiefplan. Hierin worden tevens belemmerende factoren ingevuld m.b.t. veiligheid, vrijetijdsbesteding en thuissituatie.
- Periodiek zijn er leerlingbesprekingen met alle lesgevende docenten waarbij signalen worden gedeeld.
- Dagelijks kan de mentor consulteren bij de orthopedagoog tevens ook aandachtsfunctionaris.
- Mentor registreert dagelijks escalaties en incidenten en kan consulteren bij de aandachtsfunctionaris bij opvallendheden.
- Wekelijks komt de Commissie voor Begeleiding (CvB) bij elkaar waarbij de meldcode en de verwijzindex als vast agendapunt wordt opgesteld om zorgelijke signalen te delen in de commissie.
- De mentor en betrokken orthopedagoog registreren signalen in magister (onder logboekitem meldcode) en het OPP waar mogelijk (onder stimulerende en belemmerende factoren).
- Bij signalen/vermoedens van eerdergerelateerde wraak wordt er direct contact gelegd met Veilig Thuis en/of politie al dan niet in afstemming met de aandachtsfunctionaris.

8.2 Stap 2: Collegiale consultatie

- De deskundige collega vraagt altijd om advies bij de aandachtsfunctionaris.
- Leerling wordt besproken in de Commissie voor Begeleiding (bestaande uit directie en orthopedagoge) en wordt daarnaast gezamenlijk de afweging gemaakt of registratie in verwijzindex passend is. De Commissie voor Begeleiding zet de leerling in de verwijzindex indien dit nodig is.
- 'Bij twijfel', wordt er door de betrokken orthopedagoog altijd advies gevraagd wordt bij Veilig Thuis.

8.3 Stap 3: Gesprek met betrokkene(n) en kind

- De betrokken orthopedagoog beslist over wie er in gesprek gaat met de betrokkene(n).
- Alvast betrekken van betrokken hulpverlening en/of kernpartners die al betrokken zijn (vorm van overleg afhankelijk van hulpverlening binnen gezin en de zorgvraag).
- De mentor en de betrokken orthopedagoog (indien van toepassing) voeren het gesprek met betrokkenen waarbij de signalen worden gedeeld. Op basis van intensiteit van de casus mate van onveiligheid wordt er besloten wie deze betrokkenen zijn. Het kind wordt hierin van op de hoogte gesteld. De betrokkenen kunnen het kind, de ouders/verzorgers en eventuele andere belangrijke betrokkenen/hulpverlening zijn. Tijdens het gesprek worden notulen gemaakt waarin de signalen duidelijk omschreven staan en wat de vervolgstappen gaan zijn.

8.4 Stap 4: Wegen van geweld en/of kindermishandeling

- De betrokken orthopedagoog doet samen met de mentor de risicotaxatie en/of de beoordeling van de veiligheidssituatie en de afwegingsvragen worden samen doorlopen.
- 'Bij twijfel', wordt er altijd advies gevraagd bij Veilig Thuis.
- De betrokken orthopedagoog doet de melding bij Veilig Thuis, indien er aan de hand van de afwegingsvragen besloten is om naar stap 5 te gaan.
- Het gesprek wordt vervolgens gevoerd met de betrokkenen door de betrokken orthopedagoog in samenspraak met de directie. De registratie bij Veilig Thuis zal dan plaatsvinden. Directie en een andere aandachtsfunctionaris zijn altijd op de hoogte.

Vijf afwegingsvragen

	1	<i>Heb ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode een vermoeden van (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling?</i>
		Nee: Afsluiten en vastleggen in dossier.
		Ja: Ga verder met afweging 2.
Meldnorm	2	<i>Schat ik op basis van de stappen 1 tot en met 4 van de Meldcode in dat er sprake is van acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid?</i>

		Nee: Ga verder met afweging 3. Ja: Melden bij Veilig Thuis. De afwegingen 3 tot en met 5 worden samen met Veilig Thuis doorlopen.
Meldnormen 2 en 3	3	<i>Ben ik in staat effectieve hulp te bieden of organiseren om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Ga verder met afweging 4.
	4	<i>Aanvaarden de betrokkenen hulp om dreiging van (toekomstig) huiselijk geweld en/of kindermishandeling af te wenden en zijn zij bereid zich hiervoor in te zetten?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: Melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp bieden of organiseren en termijn en evaluatiemoment afspreken, ga verder met afweging 5.
	5	<i>Leidt de hulp binnen de gewenste termijn (het afgesproken evaluatiemoment) tot de noodzakelijke resultaten ten aanzien van de veiligheid en/of het welzijn (herstel) van alle betrokkenen?</i> Bij acute onveiligheid en/of structurele onveiligheid wordt deze afweging samen met Veilig Thuis doorlopen. Nee: (Opnieuw) melden bij Veilig Thuis. Ja: Hulp opstarten met afspraken over het volgen van toekomstige(on)veiligheid met betrokkenen en samenwerkingspartners.

8.5 Stap 5: Beslissen met Veilig Thuis

1. Is melden noodzakelijk?
2. Is hulp inzetten/organiseren (ook) mogelijk?

- Tijdens het gesprek wordt afgestemd wie er verantwoordelijk is voor toezicht op verandering/verbetering van de zorgen.
- Als er samen met Veilig Thuis wordt besloten dat 'hulp inzetten' ook mogelijk is vanuit de eigen organisatie is de orthopedagoog verantwoordelijk voor het inzetten, coördineren en toezicht houden op de hulp. Wanneer hulpverlening is gestart worden deze verantwoordelijkheden overgedragen aan het buurtteam/wijk team/sociaal team.
- In de notulen wordt vastgesteld wanneer de melding gemaakt is, wie de melding heeft gemaakt, over welke signalen de melding wordt gemaakt, wat de uitkomst is van het bespreken van de laatste drie vragen en wat de vervolgafspraken zijn.

9. Wettelijke verplichtingen

9.1 Verantwoordelijkheid

Het gehele personeel is verantwoordelijk om de stappen van de Meldcode te doorlopen. Voornamelijk docenten zullen de eerste signalen ontvangen. In afstemming met de betrokken orthopedagoog, en indien nodig consultatie van een andere aandachtsfunctionaris, worden de stappen doorlopen. Het bevoegd gezag (de directeur) moet altijd op de hoogte zijn van een melding bij Veilig Thuis. Dit komt naar voren in het wekelijkse overleg van de Commissie voor Begeleiding. Het bevoegd gezag is de eindverantwoordelijke.

9.2 Vertrouwelijke informatie

Iedere beroepskracht die individuele cliënten hulp, zorg, steun of een andere vorm van begeleiding biedt heeft een beroepsgeheim. Deze zwijgplicht, zoals het beroepsgeheim ook wel wordt genoemd, verplicht de beroepskracht om geen informatie over de cliënt aan derden te verstrekken, tenzij de cliënt hem daarvoor toestemming heeft gegeven. Doel van het beroepsgeheim is om de drempel voor de toegang tot hulpverlening zo laag mogelijk te maken en cliënt het vertrouwen te geven dat hij vrijuit kan spreken. De zwijgplicht geldt bijvoorbeeld in het onderwijs voor intern begeleiders, orthopedagogen en kernpartners. De leerkracht en medewerkers in het onderwijs hebben geen zwijgplicht, maar wel discretieplicht (ambtsgeheim). Het schoolpersoneel mag vertrouwelijke informatie over leerlingen discreet bespreken met collega's en directie om zo de kinderen de nodige ondersteuning te bieden. De

vertrouwensinspecteurs in het onderwijs kennen een eigen bepaling over de omgang met hun zwijgplicht in artikel 6 van de Wet op het onderwijstoezicht.

Toch kan het in het belang zijn van een leerling als een intern begeleider, orthopedagoog en/of kernpartner vertrouwelijke gegevens uitwisselt met anderen. Daarom is er een meldrecht voor huiselijk geweld en kindermishandeling (zie blz. 5 onder het kopje meldrecht en meldplicht). Professionals met een beroepsgeheim mogen (vermoedens van) huiselijk geweld onder voorwaarden (zoals het doorlopen van het stappenplan in de meldcode) melden bij Veilig thuis. Belangrijk is dat er altijd transparant met de leerling hierover wordt gesproken. De mentor/leerkracht moet ten alle tijden de samenwerking met de orthopedagoog en/of aandachtsfunctionaris hebben als er vervolgstappen worden gezet.

9.3 Documenteren

De stappen van de meldcode worden genoteerd in magister onder 'logboek' □ 'meldcode' (zie bijlage 3). De basis is dat ouders en leerlingen het wel kunnen inzien. Bij uitzondering kan worden bepaald of ouders en leerling de inhoud niet kunnen inzien. Het personeel die te maken heeft met de leerling kan dit tevens inzien. De informatie blijft 5 jaar bewaard en de aangemaakte meldcodes worden besproken in de Commissie voor Begeleiding.

In het logboek wordt de datum + naam van de orthopedagoog genoteerd. Daarnaast wordt beschreven in welke stap de orthopedagoog op dat moment zet en worden de signalen feitelijk beschreven.

10. Kindcheck

De Kindcheck is onderdeel van de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling. Doel van de Kindcheck is om meer kinderen in beeld te brengen die ernstig risico lopen mishandeld of verwaarloosd te worden door de situatie waarin hun ouder(s) verkeert of verkeren. De Kindcheck vindt plaats in **stap 1 van de Meldcode**.

De Kindcheck geldt voor alle beroepskrachten die onder de Wet verplichte Meldcode vallen. De Kindcheck is gericht op beroepskrachten die contacten hebben met volwassen cliënten en niet met hun (klein-)kinderen, en daarom ook niet beschikken over kindsignalen.

De Kindcheck is in alle gevallen aan de orde waarin de beroepskracht zich, vanwege de ernstige situatie van zijn volwassen cliënt, zorgen maakt over mogelijk aanwezige

minderjarige kinderen. De Kindcheck geldt als een beroepskracht meent dat er, vanwege de toestand van zijn volwassen cliënt, risico's zijn op ernstige schade voor kinderen of een bedreiging van de veiligheid van kinderen die afhankelijk zijn van de zorg van cliënt. Zo geldt de Kindcheck bijvoorbeeld in geval van een ernstige (chronische) depressie, zware verslaving, (dreigende) huisuitzetting, geweld tussen huisgenoten, suïcidepoging.

NB:

1. Ook het contact met een adolescent waarbij de beroepskracht zich zorgen maakt over eventueel aanwezige broertjes en zusjes in het gezin kan aanleiding zijn voor het uitvoeren van de Kindcheck;
2. De Kindcheck geldt ook voor zwangere vrouwen.

11. Deskundigheid eerdergerelateerd geweld/meisjesbesnijdenis

Er gelden specifieke aandachtspunten als er sprake is van (een vermoeden van) eerdergerelateerd geweld. Zo dient men in deze zaken altijd een deskundige te raadplegen, omdat het collectieve karakter van deze vorm van geweld specifieke expertise vraagt. Op het gebied van eerdergerelateerd geweld wordt Veilig Thuis geraadpleegd.

Bij acute bedreiging van de veiligheid worden de stappen versneld, zo nodig binnen een uur. Denk hierbij aan (vermoedens van) een gedwongen huwelijk, achterlating, eerwraak die op (zeer) korte termijn dreigen plaats te vinden. Niet ingrijpen kan leiden tot moeilijk of niet omkeerbare situaties. Neem in dergelijke gevallen direct contact op met (een aandachtsfunctionaris eerdergerelateerd geweld bij) de politie. Veilig Thuis wordt geraadpleegd ter consultatie of bij een melding.

12. Participatie van kinderen

Voor kinderen die mishandeld, verwaarloosd of seksueel misbruikt worden, is het essentieel dat zij gezien en gehoord worden door volwassenen in hun omgeving die (professioneel) betrokken zijn en die zij vertrouwen. Hieronder staan de 9 actiepunten voortkomend uit de *Handreiking Participatie van kinderen in de Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling* (VWS, 2018).

1. Termen

Er wordt in het protocol gesproken over leerling, jongere, ouder of kind.

2. Informatie over het proces

De betrokken orthopedagoog zal (samen met de mentor) het gesprek voeren met de leerling over de stappen van de meldcode die worden gezet. Hierin wordt het volgende besproken:

- Wie wat aan het doen is
- Waarom diegene dit aan het doen is
- Wanneer dit gebeurt
- Wat de zorgen zijn
- Welke besluiten er worden genomen, door wie, over wat en wanneer
- Wanneer er terugkoppeling is van bijv. Veilig Thuis en waarover
- Mogelijkheden voor het kind voor participatie, meedenken en mening geven
- Recht op klacht en verzet
- Hoe en wat er gecommuniceerd met ouders en waar dit wordt gedocumenteerd
- Hoe en wat er gecommuniceerd naar mentor/team/directie

3. Informatie over veilig opgroeien

De betrokken orthopedagoog zal (samen met de mentor) informatie aanbieden aan de leerling over het recht om veilig op te groeien en uitleg aanbieden over normale omgang tussen ouder en kind. In gesprek wordt er aandacht besteed aan eventuele schuldgevoelens van de leerling en uitleg dat kinderen geen schuld hebben aan mishandeling, verwaarlozing en seksueel misbruik.

4. Recht op eigen mening

De betrokken orthopedagoog zal (samen met de mentor) de leerling informeren over het recht om betrokken te worden, het recht op een eigen mening en de mogelijkheden hiervan.

5. Vragen en luisteren naar de visie van het kind

De betrokken orthopedagoog zal (samen met de mentor) de leerling vragen naar zijn/haar mening over de bestaande zorgen en mogelijke oplossingen.

6. De mening van het kind in de besluitvorming

De betrokken orthopedagoog zal (samen met de mentor) de mening vragen van de leerling over de besluitvorming en uitleg geven wanneer de leerling terugkoppeling krijgt over het uiteindelijke besluit en hoe hij/zij hierover nog zijn/haar visie op kan geven. De visie wordt opgenomen in de stappen van de meldcode en geregistreerd in magister.

7. Route bij disclosure

Als er sprake is van disclosure is het belangrijk dat diegene aan wie het wordt verteld in overleg met de betrokken orthopedagoog uitlegt aan de leerling welke stappen er worden gezet:

- Overleg met orthopedagoog en/of een andere aandachtsfunctionaris
- Consultatie met Veilig Thuis om gezamenlijk vervolgstappen te bepalen

8. Steun

De betrokken orthopedagoog zal (samen met de mentor en eventuele externe betrokkenen) uitleg geven aan de leerling wat de stappen zijn na het doorlopen van de stappen in de meldcode en welke betrokkenen contact met elkaar hebben over de veiligheid van de leerling en wie welke verantwoordelijkheid heeft.

9. Tips voor gesprek

In de gespreksvoering zal de aandachtsfunctionaris van de school in samenwerking met de orthopedagogen het onderwijzend personeel ondersteunen en scholen. Tips voor gespreksvoering zijn tevens in de bijlagen van dit protocol te vinden.

13. Bijlage 1

Voor afwegingskaders Meldcode onderwijs en leerplicht zie:

<https://www.huiselijkgeweld.nl/publicaties/interventies/2018/07/04/afwegingskader-meldcode-onderwijs-en-leerplicht>

Voor informatie voor ouders en leerling over de verwijzindex zie:

<https://multisignaal.nl/wp-content/uploads/2018/10/Folder-Verwijzindex-voor-ouder-provincie-Utrecht-mei-2018.pdf>

Voor de handreiking participatie van kinderen in de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling zie:

https://www.augeo.nl/-/media/Files/Handreiking_Participatie-van-kinderen-in-de-Meldcode-huiselijk-geweld-en-kindermishandeling_2018.ashx?la=nl-NL

Voor tips om signalen te herkennen zie:

<https://www.ikvermoedhuiselijkgeweld.nl/kindermishandeling/herken-signalen-bij-het-kind>

https://www.veiligmetdemeldcode.nl/nl_NL/12397/182132/hoe_herken_je_kindermishandeling.html

Voor tips voor gespreksvoering met kinderen en ouders zie:

<https://www.nji.nl/nl/Kennis/Dossier/Kindermishandeling/Specifieke-aandachtspunten-in-gesprekken-met-kinderen>

<https://www.nji.nl/nl/Kennis/Dossier/Kindermishandeling/Zorgen-bespreken/Oplossingsgerichte-vragen>

<https://www.nji.nl/nl/Kennis/Dossier/Kindermishandeling/Voorbeelden-van-vragen-die-je-aan-kinderen-kan-stellen>

Voor signalen en acties seksueel grensoverschrijdend gedrag tussen jongeren zie:

<https://www.huiselijkgeweld.nl/publicaties/factsheets/2018/11/01/seksueel-grensoverschrijdend-gedrag-tussen-jongeren>

Voor signalen en acties radicalisering bij jongeren zie:

<https://www.nji.nl/radicalisering/wat-zijn-signalen-van-radicalisering>

14. Bijlage 2

Risicotaxatie

Acute onveiligheid	
Definitie	Een persoon is in direct fysiek gevaar, diens veiligheid is de komende dagen niet gegarandeerd en hij of zij heeft direct bescherming nodig.
Toelichting	Bij het afwegen van signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling schat een beroepskracht allereerst en voortdurend in of een betrokkene acuut (levens)gevaar loopt. Dit betreft de aanwezigheid van fysiek of seksueel geweld (met of zonder letsel) of, in geval van zorgafhankelijke kinderen of (oudere) volwassenen, de afwezigheid van de meest basale verzorging (waaronder eten, drinken, kleding en onderdak) maar bijvoorbeeld ook het onnodig toedienen van medicijnen of het verrichten van onnodige zorg.
Voorbeelden	Door geweld toegebrachte verwonding die medische behandeling behoeft. (Ernstig) letsel met een vermoeden dat dit is toegebracht, of een poging daartoe. Poging tot verwurging. Wapengebruik. Geweld tijdens de zwangerschap (Vermoeden van) seksueel misbruik of seksueel geweld of seksuele exploitatie van kinderen jonger dan 18 jaar. Acute bedreiging om zichzelf of een naaste (waaronder (ex)-partner, kinderen of familielid) te doden, ernstig letsel toe te brengen of hun vrijheid te benemen (familiedrama, eerwraak, vrouwelijke genitale verminking). Onthouden van zorg die acuut de gezondheid bedreigt van -9 maanden tot + 100 jaar, waaronder het onthouden van voedsel.

	Als een ouder/verzorger (medische) klachten/aandoeningen bij een kind verzint/aandikt, (medische) onderzoeksgegevens betreffende bij het kind bestaande klachten en afwijkingen vervalst of in het kader van een onderzoek selectief verstrek of (medische) klachten en afwijkingen bij het kind daadwerkelijk veroorzaakt. Vrijheidsbeperkende maatregel voor pleger loopt af zonder dat er afdoende veiligheidsmaatregelen genomen zijn. Acuut onveilige situatie bestaat of zorg dreigt weg te vallen vanwege suïdepoging, automutilatie, acuut psychiatrisch beeld, intoxicatie door alcohol of drugs. Noodgedwongen vlucht van huis door (dreiging van) huiselijk geweld en/of kindermishandeling. Een minderjarig kind dat alleen gelaten wordt in huis zonder toezicht en verzorging van een volwassene. Minderjarigen die opgesloten worden in huis en onthouden worden van eten en drinken. Minderjarigen die met een alleenstaande ouder leven, waarbij deze ouder een acute psychose krijgt.
--	--

Structurele onveiligheid	
Definitie	Er is sprake van herhaling of voortduren van onveilige situaties of van geweld.
Toelichting	Een voorgeschiedenis van huiselijk geweld of kindermishandeling is de belangrijkste voorspeller voor voortduren van onveiligheid (plegerschap en slachtofferschap) in de toekomst.
Voorbeelden	Minderjarigen die opgroeien bij ouders met zodanig ernstige (psychosociale, relationele) problematiek ten gevolge van verstandelijke beperking, middelenverslaving, psychische problematiek dat de fysieke en emotionele veiligheid van het kind bij herhaling en/ of voortdurend wordt bedreigd en de ontwikkelmogelijkheden van deze minderjarigen structureel ingeperkt worden. Vergelijkbare situaties met kwetsbare ouderen en een mantelzorger. Ernstige verwaarlozing die voor jonge opgroeiende kinderen blijvende schade kan veroorzaken. Escalerende vormen van stalking in partnerrelaties.

	Minderjarige die geregeld getuige is van huiselijk geweld tussen ouders. Minderjarigen die een hoog schoolverzuim hebben. Minderjarigen die geregeld fysiek mishandel worden. etc.
--	---

Disclosure	
Definitie	Slachtoffers die uit zichzelf een beroepskracht om hulp vragen of zich uiten bij (mogelijk) huiselijk geweld en/of kindermishandeling.
Toelichting	Als een slachtoffer, kind of volwassene, uit zichzelf een beroepskracht om hulp vraagt bij huiselijk geweld en/of kindermishandeling of zich hierover uit zonder hulp te vragen, betekent dit veelal dat het (minderjarige) slachtoffer een acute crisis ervaart en vreest voor de veiligheid en/of het welzijn van zichzelf of gezinsleden. Het met onvoldoende voorbereiding met de ouders/verzorgers bespreken van de (door het slachtoffer) geuite zorgen kan leiden tot (verergering van) situaties van acute of structurele onveiligheid. Dit geldt uitdrukkelijk ook voor specifieke vormen van huiselijk geweld zoals (ex)partnerstalking, huwelijksdwang, mensenhandel, eengerelateerd geweld en oudermishandeling. Een professionele norm tot melden betekent in dit geval zorgvuldige afstemming over de vervolgacties tussen de beroepskracht, Veilig Thuis en het slachtoffer. Bij de keuze voor wel/niet melden staat de veiligheid van het slachtoffer altijd voorop.

